

סוטה יג

עניין: היום מלאו ימי ושנותי

מהרש"א ח"א יבמות נ.

ה' נכחות נמשפט והאל הקדוש וגו' וק"ל: משה רבך אמר את מוסר ימיך וגו'. תנאי היא בו' זכה מושלימין בו'. יש לדקדק לדמיון פ"ק דקדושין בן ופ"ק דסוטה ס' בן מאה ועשרים שנה אנכי היום שאין ת"ל היום אלא היום מלאו ימי ושנותי ללמדך שהקב"ה משלים שנותיהן של נדיקים מיום ליום כו' ולולי חטא מי מריצה היה צא לא"י והיה חי יותר מק"ך שנה שהם שני דורות שנגזרו לו וצשלמא לחכמים יחא דאילו לאו חטא מי מריצה היה זוכה להוסיף לו אבל לרבי עקיבא דאין מוסיפין אפי" ע"י זכות מאי איכא למימר דליכא למימר דהיו מוסיפין לו שנים שנגזרו לשום אדם אחר כמ"ש התוס' מההיא דמגדלא נשיא דא"כ מאי אקשי ליה לר"ע מוהוספתי על ימין ט"ז וגו' דהא איכא למימר נמי הכי אלא ע"כ דלית לן למימר הכי היכא דלא הוזכר כן בפירוט ונ"ל דההוא סוגיא דלא כר"ע וכתב התוס' זכה

תנחומא וישב ו

לשון בני אדם (יפה טו"א): למה הדבר דומה, למי ששבבבקש לגרש את אשתו. פשבבקש לילך לביתו, פתב גט. נכנס לביתו והגט בידו, מבקש עלילה לתנו לה. אמר לה מזגי לי את הפוס שאשתה, מזגה לו. פיון שנטל הפוס מידה, אמר לה הרי זה גטך. אמרה לו מה פשעי, אמר לה צאי מביתי, שמזגת לי פוס פשור. אמרה לו פבר היית יודע שאני עתידה למזג לך פוס פשור יד, שפתבת הגט והבאתו בידך. אף כך אמר אדם לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו של עולם, עד שלא בראת עולמך קדם שני אלפים שנה, היתה תורה אצלך אמון, שפך פתיב (משלי ח ל) נאיהה אצלו אמון נאיהה שעשועים יום יום (*ט), שני אלפים שנה. וכתב בה (במדבר יט יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל. אלולי שהתקנת ד' אונאות. פי' ד' שטר מכירות: מנת לבירות, היית כותב בה כך, אלא באת לתלות בי את העלילה. הוי נורא עלילה על בני אדם.

וכן אתה מוצא, שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה (דברים א לה) אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה את הארץ הטובה וגו'. איש - זה משה, דכתיב (במדבר יב ג) והאיש משה ענו. איש המסים באנשים. וכן אתה אומר (שמואל א יז יב) והאיש בימי שאול זקן בא באנשים. וכן הוא אומר (שמות ו א) עתה תראה אשר אעשה לפרעה, במלחמת פרעה אתה רואה, ואין אתה רואה במלחמת שלשים ואחד מלכים. וכיון שאמר להם (במדבר כ י) שמעו נא המרים, אמר לו הקדוש ברוך הוא (שם שם יב) לכן לא תביאו את הקהל הזה. הוי נורא עלילה.

לשם ספר הדע"ה ח"ב דרוש ד, ענף י"ח סימן ג'

והרי לנו מזואר מכל המדרשים הללו כי גם כל המאורעות כולם אשר מפורש בתורה סיבתם. הנה הסיבה הראשונה להם הוא רק בגזירה. והן המאורעות והן הסיבות הם כולם מסתרי הנהגתו ית"ש. והם כבושים אללו מאז ומקדם שהוא מקודם שנברא העולם. והוא הכל מסיבת עולם הנקודות ומיתתם ושצירתם וכל

